

УДК 635.657:631.53.01 (477.7)

Влащук А.М., Дробіт О.С.

Інститут зрошуваного землеробства НААН, Україна

e-mail: kolpakovalesya80@gmail.com

ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ НУТУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день в Україні нут – традиційна бобова культура більшості південних областей. Недолік добре адаптованих до місцевих умов високоврожайних і технологічних сортів нуту в колишні часи стримує розвиток широкомасштабного його виробництва в нашій країні. На даний час селекціонери створили нові високопродуктивні і стійкі до хвороб сорти нуту, які сміливо можна впроваджувати в масове виробництво.

Чимало сільгоспвиробників зараз хочуть вирощувати цю цінну бобову культуру. Втім, незнання нюансів технології її вирощування може привести до втрат урожаю і формування негативного враження про саму культуру. У зв'язку з цим метою наших досліджень було встановити оптимальні параметри агротехніки вирощування насіння нуту в умовах зрошення Півдня України.

Дослідження впливу визначення елементів агротехніки на формування насінневої продуктивності нуту проводили на дослідному полі Інституту зрошуваного землеробства НААН протягом 2017-2018 рр. за зрошення. У польовому досліді вивчали: фактор А (строк сівби): III декада березня, II декада квітня, I декада травня; фактор В (норма висіву): 0,4; 0,6; 0,8 млн шт./га; фактор С (ширина міжрядь): 15; 45; 60 см.

Насіння нуту висівали рано навесні, згідно схеми польового досліду на глибину 6–8 см. Під час вирощування культури провели два вегетаційні поливи нормою 300 м³. Спостереженнями встановлено, що формуванню максимальної надземної біомаси нута сприяла сівба в III декаду березня за норм висіву 0,6–0,8 млн. шт./га та використання ширини міжрядь 15 см. Найбільший показник накопичення кореневої біомаси культури відмічено за сівби в II декаду квітня за норми висіву 0,8 млн шт./га та ширини міжрядь 30 см.

Найбільшу площу листової поверхні та найвищу ЧПФ рослини нуту формували за сівби в III декаду березня, норми висіву 0,6 млн. шт./га та ширини міжрядь 15 см. Зменшення норми висіву з 0,8 до 0,6 млн. шт./га суттєво не впливало на сумарну площу листків, проте зниження норми висіву до 0,4 млн шт./га призвело до суттєвого зменшення асиміляційної поверхні рослин.

Використання оптимальних строків сівби, норм висіву та ширини міжрядь сприяло покращенню показників структури врожаю. Найбільш повноцінне насіння отримали за ранніх строків сівби за норм висіву 0,4-0,6 млн. шт./га та використання ширини міжрядь 45-60 см. Результати досліджень показали, що на формування насінневої про-

дуктивності нуту впливали всі фактори досліджу. Встановлено, що в зрошуваних умовах півдня України найбільшу урожайність насіння нуту – 2,62 т/га отримали за сівби в III декаді березня, норми висіву 0,6 млн шт./га та ширини міжрядь 45 см.

У середньому за фактором А (строк сівби) максимальна урожайність нуту – 2,37 т/га була отримана за сівби в III декаду березня. З використанням більш пізніх строків сівби спостерігали зниження показників урожайності. За фактором В (норма висіву) – найбільша урожайність – 2,34 т/га була отримана за використання норми висіву 0,6 млн шт./га, за збільшення та зменшення норми висіву урожайність насіння культури була нижчою. Найкращий показник насінневої продуктивності – 2,35 т/га отримали за використання ширини міжрядь 45 см (фактор С).

Дослідженнями встановлено, що найкращу урожайність насіння нуту за рівнем рентабельності 65 % можливо отримати за сівби в III декаді березня, норми висіву 0,6 млн. шт./га та ширини міжрядь 45 см. Що дозволяє рекомендувати дані елементи технології виробникам насінневої продукції.

УДК 633.16 «324»: 631.82: 631.53.048

Климишена Р.І.

Подільський державний аграрно-технічний університет, Україна

e-mail: rita24@i.ua

КРУПНІСТЬ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО СОРТУ 'ВІНТМАЛЬТ' ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ

Крупність зерна є однією з важливих ознак якості пивоварного ячменю. Крупним вважається зерно, яке складається в основній масі з двох фракцій – товщиною 2,8 і 2,5 мм. Таке зерно, як правило містить більше необхідних корисних речовин, що використовуються при виготовленні пива і характеризується низькою плівчастістю, рівномірно замочується, дружніше проростає, а також добре накопичує необхідні ферменти під час солодощення. Якість фракцій 2,8 і 2,5 мм практично однакова, тому на основі багаторічних досліджень їх об'єднали в один показник. Для пивоварів найбільш цінним є вирівняне зерно двохрядних ячменів, ніж багаторядних. Ряд авторів у своїх працях звертають увагу на те, що крупність зерна – сортова ознака, проте у значній мірі залежить від факторів зовнішнього середовища та технології вирощування. За вимогами висвітленими автором німецького видання «Технологія солоду і пива» В. Кунце для пивоварного ячменю середньої якості крупність має бути не менше 85 %, для доброго пивоварного ячменю – мінімум становить 90 %, для добірного – мінімум 95 %.